

ΚΥΠΡΙΑΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ

ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΠΑΙΔΕΙΑΣ, ΑΘΛΗΤΙΣΜΟΥ ΚΑΙ ΝΕΟΛΑΙΑΣ

30 Νοεμβρίου 2025

Συνέντευξη της Υπουργού Παιδείας, Αθλητισμού και Νεολαίας δρος Αθηνάς Μιχαηλίδου στον Ιστότοπο "Reporter" (30/11/25)

-Άρχισε η κατ' άρθρο συζήτηση ενώπιον της Επιτροπής Παιδείας για το νομοσχέδιο για το νέο σχέδιο αξιολόγησης των εκπαιδευτικών και του εκπαιδευτικού έργου. Εσείς η ίδια έχετε δηλώσει ότι είναι μία εξέλιξη που σας ικανοποιεί. Από τις μέχρι στιγμής επαφές που είχατε με τους βουλευτές, θεωρείτε ότι έχει αναγνωριστεί η ανάγκη για αλλαγή;

Ναι, θεωρώ πως είναι υπεύθυνη και ώριμη η στάση που έχει επιδειχθεί μέχρι τώρα από τους βουλευτές μας. Από τις επαφές μου με τους βουλευτές είναι ξεκάθαρο ότι έχει πλέον αναγνωριστεί όχι μόνο η αναγκαιότητα, αλλά και η επείγουσα κοινωνική απαίτηση για αλλαγή. Η κοινωνία θέλει ένα σχολείο που προχωρεί, όχι που μένει στάσιμο. Με την ευκαιρία αυτή, θέλω να εκφράσω εκ νέου την ικανοποίησή μου για την εξέλιξη και τις ευχαριστίες μου προς τον Προέδρο και τα Μέλη της Κοινοβουλευτικής Επιτροπής Παιδείας και Πολιτισμού. Η έναρξη της κατ' άρθρον συζήτησης αποτελεί ορόσημο, γιατί είναι η πρώτη φορά εδώ και δεκαετίες που φτάνουμε τόσο κοντά στην υιοθέτηση ενός νέου, σύγχρονου και δικαιότερου συστήματος αξιολόγησης. Για 50 χρόνια λειτουργούμε με ένα σύστημα που έχει πλέον ολοκληρώσει τον κύκλο του. Ένα σύστημα που αδικεί εκπαιδευτικούς, αδικεί το σχολείο και τελικά αδικεί τα παιδιά μας. Το δημόσιο σχολείο χρειάζεται εκσυγχρονισμό και οι εκπαιδευτικοί μας χρειάζονται συνεχή ενδυνάμωση, ιδιαίτερα στις προκλήσεις που αντιμετωπίζουν στην καθημερινή σχολική πραγματικότητα. Το Νέο Σύστημα Αξιολόγησης (ΝΣΑ) έρχεται ακριβώς να απαντήσει σε αυτές τις ανάγκες. Προσφέρει ένα ασφαλές παιδαγωγικό πλαίσιο, ενισχύει την αυτονομία των σχολείων,

αναγνωρίζει τις καλές πρακτικές και παρέχει πολλαπλές επιλογές επαγγελματικής ανέλιξης στους εκπαιδευτικούς. Είναι μια μεταρρύθμιση που αναβαθμίζει το κύρος του εκπαιδευτικού.

-Από την κατ' άρθρο συζήτηση που βρίσκεται σε εξέλιξη διαπιστώθηκε πως δίστανται οι απόψεις αναφορικά με τη δημιουργία θέσης του ανώτερου εκπαιδευτικού. Ως Υπουργός Παιδείας, Αθλητισμού και Νεολαίας (ΥΠΑΝ) ξεκαθαρίσατε πως αν διαγραφεί η πρόνοια, θα αλλάξει τη φιλοσοφία του νομοσχεδίου. Μπορείτε να μας εξηγήσετε τη σημασία της δημιουργίας της θέσης ανώτερου εκπαιδευτικού και τη διαφορά του από τη θέση του Βοηθού Διευθυντή;

Η θέση του ανώτερου εκπαιδευτικού αποτελεί βασική πτυχή του Νέου Συστήματος Αξιολόγησης και γι' αυτό η υιοθέτηση της αλλαγής αυτής είναι αναγκαία. Τυχόν αφαίρεση της πρόνοιας αλλοιώνει τη φιλοσοφία της μεταρρύθμισης. Δεν πρόκειται για μια τυπική διοικητική προσθήκη, αλλά για μια βασική παιδαγωγική πρόνοια που απαντά σε ένα πάγιο αίτημα της πλειοψηφίας της εκπαιδευτικής κοινότητας. Και να εξηγήσω σε τι αφορά. Αποτελεί την επιλογή που δίνουμε στους εκπαιδευτικούς μας στην περίπτωση που δεν επιθυμούν να προαχθούν σε διευθυντική – διοικητική θέση. Είναι μια πραγματικά εναλλακτική επιλογή που δίνεται στους εκπαιδευτικούς που επιθυμούν να παραμείνουν στην τάξη, να ασκούν τον παιδαγωγικό τους ρόλο στο μέγιστο και αυτό να αναγνωρίζεται θεσμικά, με προσόντα, καθήκοντα και αναβάθμιση. Με αυτόν τον τρόπο, επιτυγχάνουμε δύο πολύ σημαντικά πράγματα. Να κρατήσουμε τους καλούς εκπαιδευτικούς στην τάξη, προάγοντας την ποιότητα στη διδασκαλία και να βελτιώσουμε παράλληλα την ποιότητα της σχολικής ηγεσίας. Τί σημαίνει αυτό; Σημαίνει ότι στις διευθυντικές θέσεις θα προάγονται άτομα που το επιθυμούν πραγματικά και θα λαμβάνουν στοχευμένη επιμόρφωση στα διοικητικά τους καθήκοντα.

Πρέπει να τονιστεί ότι οι θέσεις ανώτερου εκπαιδευτικού είναι νέες, πρόσθετες θέσεις, που δεν αντικαθιστούν, ούτε μειώνουν τις υφιστάμενες διευθυντικές θέσεις στα σχολεία. Τα καθήκοντα της θέσης είναι ήδη καταγεγραμμένα στο προσχέδιο υπηρεσίας που έχει ήδη δοθεί στις εκπαιδευτικές οργανώσεις και στην Επιτροπή Παιδείας. Έχουν ξεκάθαρο παιδαγωγικό χαρακτήρα και δίνουν - μεταξύ άλλων - στον ανώτερο εκπαιδευτικό τον ρόλο του μέντορα σε νεοεισερχόμενους εκπαιδευτικούς, καθώς και την ευθύνη για την

επιμόρφωση και το σχέδιο δράσης του σχολείου. Σε αντιδιαστολή ο βοηθός Διευθυντής θα εστιάζει στα διοικητικά καθήκοντα του σχολείου (παρακολούθηση φοίτησης, στήριξη στον διευθυντή κ.ά.). Στην πλειοψηφία τους οι εκπαιδευτικές οργανώσεις, αλλά και πολλοί εκπαιδευτικοί που επικοινωνούν μαζί μας, συμφωνούν με την πρόνοια αυτή. Η θέση του ανώτερου εκπαιδευτικού ενδυναμώνει τον παιδαγωγικό ρόλο του σχολείου, δίνει πραγματικές επιλογές στους εκπαιδευτικούς και θωρακίζει την ποιότητα της δημόσιας εκπαίδευσης.

-Οι βουλευτές εξέφρασαν φόβους ότι με τη δημιουργία της θέσης ανώτερου εκπαιδευτικού θα υπάρξει δυσκολία στην εξεύρεση Βοηθών Διευθυντών Α'. Πώς απαντάτε σε αυτές τις αναφορές;

Δεν συμφωνούμε με αυτήν την εκτίμηση. Όπως ήδη εξηγήσαμε, η δημιουργία της θέσης του ανώτερου εκπαιδευτικού δεν επηρεάζει τις διευθυντικές δομές, ούτε μειώνει τις θέσεις των Βοηθών Διευθυντών. Οι διευθυντικές θέσεις παραμένουν ως έχουν και έχουν διακριτές διαφορές σε ρόλο και πλαίσιο εργασίας από αυτήν του ανώτερου εκπαιδευτικού. Αντιθέτως, η ύπαρξη της νέας θέσης συμβάλλει σε κάτι πολύ σημαντικό. Στις διευθυντικές θέσεις θα προάγονται στο εξής μόνο άτομα που πραγματικά επιθυμούν να υπηρετήσουν τη σχολική ηγεσία. Αυτό σημαίνει στοχευμένη επιμόρφωση, καλύτερη προετοιμασία, αυθεντική διάθεση ανάληψης ευθύνης και τελικά πιο ποιοτική διοίκηση σχολείου. Συνθετικά αυτό αναμένεται να οδηγήσει σε ουσιαστική βελτίωση στο κλίμα και τη λειτουργία του σχολείου. Να σημειώσω ότι, ο συνολικός αριθμός των εκπαιδευτικών που υπηρετεί στο εκπαιδευτικό μας σύστημα είναι επαρκής, οπότε δεν θεωρώ ότι δεν θα υπάρχουν άτομα που θα διεκδικούν τις θέσεις προαγωγής. Συνεπώς, η δημιουργία της θέσης ανώτερου εκπαιδευτικού δεν δημιουργεί έλλειμμα στελεχών. Δημιουργεί, όμως, μια νέα ποιότητα στη σχολική ηγεσία και ενισχύει τον παιδαγωγικό πυρήνα της σχολικής μονάδας.

-Ένα άλλο βασικό θέμα, για το οποίο εξακολουθούν να υπάρχουν αντιδράσεις, είναι ο ρόλος του διευθυντή στην αξιολόγηση. Μάλιστα, ακούστηκαν κάποιοι φόβοι για την πενταετία. Ως ΥΠΑΝ είστε διατεθειμένοι να προβείτε σε αλλαγές για τη μεταβατική περίοδο;

Από την πρώτη στιγμή έχουμε δηλώσει ότι είμαστε ανοικτοί σε αλλαγές που δεν αλλοιώνουν τη φιλοσοφία της μεταρρύθμισης, αλλά διευκολύνουν την εφαρμογή της. Η μεταβατική περίοδος μπορεί να συζητηθεί, όχι όμως η ουσία και ο πυρήνας του νέου συστήματος. Σε ό,τι αφορά τον ρόλο του διευθυντή, πρέπει να είμαστε απολύτως ειλικρινείς και ξεκάθαροι. Δεν υπάρχει σύγχρονος οργανισμός, δημόσιος ή ιδιωτικός, στον οποίο ο άμεσα προϊστάμενος να μη συμμετέχει ουσιαστικά στην αξιολόγηση των υφισταμένων του. Ο ρόλος του διευθυντή είναι σημαντικός κυρίως στη διαμορφωτική (συνεχή) αξιολόγηση στο σχολείο. Δεν μπορεί, όμως, να αποκλειστεί εντελώς από την τελική (αριθμητική) αξιολόγηση του εκπαιδευτικού. Είναι σημαντικό να έχουμε δυνατή σχολική ηγεσία, με ρόλο και λόγο, αν θέλουμε βελτίωση. Ο διευθυντής κάθε σχολικής μονάδας είναι το άτομο, το οποίο έρχεται σε καθημερινή επαφή με τους εκπαιδευτικούς, τους καθοδηγεί και τους συμβουλεύει, συντονίζει και ελέγχει την εργασία τους. Ως εκ τούτου, πιστεύω ακράδαντα ότι ο ρόλος του αξιολογητή αποτελεί αναπόσπαστο μέρος των εποπτικών και παιδαγωγικών καθηκόντων. Δεν γίνεται να θεωρούμε ότι ο διευθυντής είναι κατάλληλος μόνο για τη διαμορφωτική αξιολόγηση και «ακατάλληλος» για την αριθμητική. Αυτό θα ήταν αντίφαση και παιδαγωγικά και λειτουργικά. Εκτιμώ ότι είναι αντιληπτό από όλους ότι, χωρίς ενεργή σχολική ηγεσία, δεν μπορεί να υπάρξει βελτίωση στο δημόσιο σχολείο. Και αυτό είναι μία αρχή, στην οποία δεν έχουμε το δικαίωμα να κάνουμε εκπτώσεις.

-Κατά τη διάρκεια της δημόσιας συζήτησης είδαμε ότι υπήρξαν πολλές αντιδράσεις από πλευράς οργανώσεων. Εσείς η ίδια αναφέρατε ότι τα αιτήματά τους άλλαξαν κατά καιρούς. Πώς απαντάτε στις επικρίσεις τους;

Οι αντιδράσεις ήταν αναμενόμενες. Δεν πρέπει να μας ξενίζει. Όταν αγγίζεις ένα σύστημα που λειτουργεί για 50 χρόνια, αναδύονται φόβοι, αντιστάσεις και παγιωμένες αντιλήψεις. Το υφιστάμενο σύστημα έχει δημιουργήσει στρεβλώσεις στον χώρο της αξιολόγησης. Μη υγιείς καταστάσεις, για τις οποίες δεν ευθύνονται οι εκπαιδευτικοί, οδήγησαν στο να έχουμε ισοπεδωμένες βαθμολογίες, άδικες πολλές φορές και σίγουρα θυματοποίηση των πολλών αποτελεσματικών εκπαιδευτικών. Είναι αδιανόητο να εργάζονται και να δημιουργούν οι εκπαιδευτικοί μας με ρυθμίσεις της δεκαετίας του '70, την στιγμή που όλα γύρω μας αλλάζουν και το έργο τους γίνεται όλο και πιο πολύπλοκο και πολυδιάστατο. Το ΝΣΑ αποτελεί σχέδιο επαγγελματικής ανάπτυξης, με στήριξη, επιμόρφωση και καθοδήγηση. Δεν είναι τιμωρητικό εργαλείο. Θέλουμε οι εκπαιδευτικοί να νιώθουν ότι έχουν δίπλα τους μια Πολιτεία που τους βοηθά να εξελίσσονται.

Σε όλη την διαδικασία του διαλόγου, όλα τα αιτήματα των εκπαιδευτικών οργανώσεων έχουν απαντηθεί γραπτώς και προφορικά από το ΥΠΑΝ. Και το σημαντικότερο, πάρα πολλές εισηγήσεις τους ενσωματώθηκαν στο Σχέδιο. Κάναμε ουσιαστικές αλλαγές, δείχνοντας καλή θέληση, διάθεση για εξεύρεση συγκλίσεων και σεβασμό στην εμπειρία των εκπαιδευτικών. Το να υπάρχει, όμως, η απαίτηση να ικανοποιηθούν πλήρως όλα τα αιτήματα για να συμφωνήσουν, αυτό είναι τουλάχιστον ανησυχητικό και δεν δίνει τα σωστά μηνύματα στην κοινωνία, στην οποία όλοι είμαστε υπόλογοι και λογοδοτούμε.

-Ένα άλλο σημείο που έθιξαν οι βουλευτές είναι το γεγονός πως στον προϋπολογισμό του ΥΠΑΝ για το 2026 δεν υπάρχει πρόνοια για νέες θέσεις. Μπορείτε να μας ξεκαθαρίσετε αυτό το σημείο;

Έχουμε ήδη εξηγήσει πως ο πρώτος χρόνος της μεταβατικής περιόδου αφιερώνεται σε επιμορφώσεις και ολοκλήρωση του σχεδίου υπηρεσίας του ανώτερου εκπαιδευτικού, με τη συνεργασία των εκπαιδευτικών οργανώσεων. Οι συγκεκριμένες θέσεις, μαζί με τις νέες θέσεις των επιθεωρητών, θα εντάσσονται σταδιακά στους ετήσιους προϋπολογισμούς από το 2027 και μετά, αφού χωρίς να υπάρχει νομοθετικό πλαίσιο και σχέδιο υπηρεσίας δεν θα μπορούσαν να περιληφθούν στον προϋπολογισμό νέες θέσεις. Αυτό είναι το σωστό, θεσμικό και υπεύθυνο χρονοδιάγραμμα, έτσι ώστε να υπάρξει μια οργανωμένη και σοβαρή εφαρμογή της μεταρρύθμισης.

-Στην περίπτωση που ψηφιστεί το νομοσχέδιο στα μέσα Δεκεμβρίου, ποιο είναι το πρώτο βήμα για εφαρμογή της μεταρρύθμισης;

Εφόσον το νομοσχέδιο ψηφιστεί τον Δεκέμβριο, το πρώτο βήμα είναι ξεκάθαρο και ήδη προγραμματισμένο. Αρχίζει άμεσα η επιμόρφωση των εκπαιδευτικών σε όλες τις βαθμίδες. Η επιμόρφωση αποτελεί τη θεμελιακή βάση για την ορθή εφαρμογή του Νέου Συστήματος Αξιολόγησης (ΝΣΑ), ώστε να μεταφερθούν τα σωστά μηνύματα για τη σύγχρονη εκπαιδευτική ηγεσία, τους νέους ρόλους και αρμοδιότητες που προβλέπονται στο ΝΣΑ, και την κουλτούρα επαγγελματικής ανάπτυξης που θέλουμε να εδραιωθεί.

Παράλληλα, θα προχωρήσουμε άμεσα στη σύσταση της Επιτροπής Παρακολούθησης, η οποία θα έχει κρίσιμο ρόλο για τη θεσμική εποπτεία της εφαρμογής και θα διασφαλίζει

ότι η μεταρρύθμιση προχωρεί με συνέπεια, διαφάνεια και στη βάση των συμφωνημένων χρονοδιαγραμμάτων. Αυτός, κατά την εκτίμηση μου, είναι ο πιο υπεύθυνος και σύγχρονος τρόπος να αρχίσει μια τόσο μεγάλη μεταρρύθμιση. Με κατάλληλη προετοιμασία, επαρκή στήριξη και ισχυρούς μηχανισμούς εφαρμογής.

-Τι θα σημαίνει επί της ουσίας για τους μαθητές η ψήφιση αυτής της μεταρρύθμισης;

Η μεταρρύθμιση αυτή, στην ουσία της, αφορά τα παιδιά. Οι μαθητές και οι μαθήτριες είναι ο λόγος για τον οποίο όλοι εργαζόμαστε και γι' αυτό βρίσκονται σταθερά στο επίκεντρο των αποφάσεών μας. Αν μιλήσει κανείς με τα ίδια τα παιδιά – και προσωπικά το κάνω συχνά – θα ακούσει κάτι πολύ καθαρό. Θέλουν εκπαιδευτικούς που έχουν κίνητρα, στήριξη και τρόπο να εξελίσσονται. Τα χρόνια προβλήματα που ταλανίζουν το σύστημα, δεν είναι αόρατα για τα παιδιά. Τα ζουν στην καθημερινότητά τους. Με την ψήφιση της μεταρρύθμισης, οι μαθητές και οι μαθήτριες θα επωφεληθούν ουσιαστικά και βιωματικά. Πώς; Ένα ζωντανό δημόσιο σχολείο, που θα λειτουργεί με ενέργεια, στόχευση και ενιαία κατεύθυνση, ενδυναμωμένους εκπαιδευτικούς με κίνητρα, επιμόρφωση και σαφή ρόλο εντός της σχολικής μονάδας. Με εκπαιδευτική ηγεσία που λειτουργεί πιο αποτελεσματικά, στηρίζει τα στελέχη της και καλλιεργεί το θετικό κλίμα. Ένα υγιές σχολικό περιβάλλον, σε μια πιο οργανωμένη και δίκαιη καθημερινότητα. Όλα αυτά σαφέστατα θα επιφέρουν πιο υγιές κλίμα σχολείου, καλύτερα μαθησιακά και παιδαγωγικά αποτελέσματα. Αυτό επιδιώκουμε. Ένα σχολείο που αναγνωρίζει και ανταμείβει το έργο των εκπαιδευτικών και υπηρετεί καλύτερα τους μαθητές και τις μαθήτριες. Αυτός είναι ο δικός μας στόχος.

-Υπάρχει κάποιο χρονοδιάγραμμα για την ψήφιση; Σε περίπτωση απόρριψης τι σημαίνει για την Κυπριακή Δημοκρατία, υπό την έννοια ότι το νέο σχέδιο αξιολόγησης έχει τεθεί ως ορόσημο στο Σχέδιο Ανάκαμψης και Ανθεκτικότητας;

Το Νέο Σύστημα Αξιολόγησης δεν είναι μια επιλογή. Είναι μια αναγκαιότητα που έχει αναγνωριστεί διαχρονικά. Το ΝΣΑ είχε περιληφθεί από την προηγούμενη διακυβέρνηση, πολύ σωστά, στο ΣΑΑ, ως ορόσημο. Σήμερα η Κύπρος είναι η τελευταία χώρα στην ΕΕ χωρίς σύγχρονο σύστημα αξιολόγησης των εκπαιδευτικών. Αυτό είναι μια

πραγματικότητα που δεν τιμά κανέναν και βεβαίως δεν μπορεί να παραμείνει χωρίς λύση. Αν δεν ψηφιστεί μέχρι το τέλος του 2025, η Κυπριακή Δημοκρατία θα αντιμετωπίσει αποκοπή – ουσιαστικά πρόστιμο - 60 εκατομμυρίων ευρώ.

Ωστόσο, θέλω να είμαι ξεκάθαρη. Ο λόγος για τον οποίο πρέπει να υπερψηφιστεί το ΝΣΑ δεν είναι το πρόστιμο. Η ψήφιση της μεταρρύθμισης είναι απαραίτητη επειδή το σημερινό σύστημα αξιολόγησης είναι παρωχημένο, άδικο και αναχρονιστικό και βεβαίως δεν ανταποκρίνεται στις ανάγκες ούτε των εκπαιδευτικών ούτε των μαθητών. Η Κύπρος πρέπει να προχωρήσει με υπευθυνότητα απέναντι στην Παιδεία, στην κοινωνία και στα παιδιά μας.

-Από τη δημόσια συζήτηση διαφάνηκε ότι είναι δύσκολο να προωθηθούν ριζικές αλλαγές, που σπάζουν κατεστημένα χρόνια. Το αναφέρατε κι εσείς η ίδια ενώπιον της Επιτροπής Παιδείας. Σας αποθάρρυναν οι αντιδράσεις για προώθηση μελλοντικών νομοσχεδίων;

Είναι αποδεδειγμένο ερευνητικά, αλλά και εμπειρικά, ότι η κάθε αλλαγή προκαλεί αντίσταση. Και όταν μιλάμε για ένα σύστημα που λειτουργεί με τον ίδιο τρόπο εδώ και 50 χρόνια – και είναι πάρα πολλά 50 χρόνια - η αντίσταση αυτή δεν είναι απλώς πιθανή, είναι αναμενόμενη. Αυτό, όμως, δεν μας αποθαρρύνει. Προχωρούμε συνειδητά, στην υλοποίηση μιας ολιστικής μεταρρύθμισης στο εκπαιδευτικό σύστημα. Με στρατηγική, με τεκμηρίωση και σταθερά βήματα. Το έχω δηλώσει επανειλημμένως. Η Παιδεία δεν ανήκει ούτε σε μία Υπουργό, ούτε σε μία Κυβέρνηση, ούτε σε οργανώσεις. Η Παιδεία αφορά όλους μας. Ανήκει στην κοινωνία. Και η κοινωνία μάς λέει κάτι πολύ ξεκάθαρο. Δεν μπορεί το δημόσιο σχολείο να λειτουργεί με λογικές και ρυθμίσεις της δεκαετίας του '70. Οι εκπαιδευτικοί και τα παιδιά δικαιούνται σύγχρονες, δίκαιες και υγιείς παιδαγωγικές συνθήκες. Ένα περιβάλλον που ενθαρρύνει τη δημιουργικότητα, την εξέλιξη και την ποιότητα. Γι' αυτό και εμείς συνεχίζουμε συνειδητά και με συνέπεια. Είμαστε δίπλα στους εκπαιδευτικούς και τα παιδιά. Όχι μόνο για τη συγκεκριμένη μεταρρύθμιση, αλλά για μια σειρά σημαντικών αλλαγών, που άλλες ήδη σχεδιάζονται και άλλες ξεκίνησαν πιλοτικά να εφαρμόζονται. Αλλαγές, που δεν στηρίζονται σε προσωπικές απόψεις ή πολιτικές σκοπιμότητες, αλλά στην εκπαιδευτική έρευνα, στα επιστημονικά δεδομένα και στην

παιδαγωγική επιστήμη. Η ευθύνη ανήκει σε όλους σε αυτό το στάδιο ώστε να δώσουμε ευκαιρία βελτίωσης. Είμαστε έτοιμοι να συνεργαστούμε με όλους σε μια δυναμική και συνεχή διαδικασία βελτίωσης.